

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Jun. an 36 Lei = 72 Cor.
 Trei luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fil.
 Telefon p. oraș și In-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Alegerile din vechiul Regat.

Alegerile din anul acesta, cu votul universal, ar fi trebuit făcute în așa mod, încât să însemne o eră nouă în viața noastră publică și un simbol al prefacerilor în mijlocul cărora s'a făurit România-Mare.

Ar fi trebuit, în principiu, ca actualele alegeri să marcheze o ruptură definitivă cu trecutul, o renunțare la toate practicile învechite ale politicianismului de altădată, când voința națională, împiedecată să se exprime în deplină libertate, nu era decât o iluziune și o umbră încătușată în lanțurile samovolnicilor și siluirilor electorale.

Înțelese și realizate în acest sens, alegerile din anul acesta, făcute sub scutul votului universal, s'ar fi convenit să constituie o adevărată sărbătoare a conștiințelor desfășurată în mijlocul unui sincer și cald entuziasm.

Fără îndoială că nu s'ar fi putut pretinde să se ia liberei exprimări a voinței cetățenilor caracterul de luptă ce trebuie să rezulte din ciocnirea diferitelor opinii și convingeri și din opoziția inevitabilă a curentelor deosebite de idei.

De unde însă înainte lupta era mai mult un pugilat ce avea la bază lipsa de sinceritate, iar ca scop triumful unei cauze nedrepte, de rândul acesta, luptele electorale ar fi trebuit să aibă un caracter de pură intelectualitate, rezultat din ciocnirile de păreri și de convingeri, deosebite între ele, având însă toate un scop unic și anume servirea intereselor superioare ale țării.

Spre marea noastră nemulțumire, trebuie însă să constatăm că modul în care s'au desfășurat actualele alegeri în vechiul regat, a depășit până și cele mai pesimiste prevederi.

În locul acelei sărbători a conștiințelor de care vorbeam mai sus, am avut — grație marelui număr de voturi anulate — mai mult o renunțare la obligațiunea de-a vota, iar în locul entuziasmului ce ar fi trebuit ca să domnească o rece și întunecată nepăsare.

Prima grije a cercurilor conducătoare, ar fi trebuit să fie, să se înlăture — chiar cu prețul unor anumite sacrificii personale — decisiunile partidelor de opoziție de a se abține dela vot cum și spectacolul jalnic al uriașului număr de voturi anulate ce domină actualele alegeri, ca un simbol al vremurilor ce trăim.

Cercurile conducătoare ale vechiului regat, nu au avut însă pentru aceasta, nici prevederea nici mărinimia necesară și rezultatul a fost — în contra voinței lor, de sigur — întărirea convingerii că nu pot exista alegeri cu adevărat libere sub regimul cenzurei deghizate și sub apăsarea nevăzută dar reală a sclipirilor de baionete.

Cărțile false de alegători și au făcut și de rândul acesta datoria, — fapt ce reese din articolele tuturilor ziarelor din capitală — morții au votat ca și alta dată cu calmul la imperturbabil, iar electorii mahalalelor, această rușinoasă plagă a vieții noastre publice, și-au desfășurat cu o vigoare remarcabilă obișnuita lor activitate.

Urmările modului cum s'au făcut alegerile se vor vedea fără îndoială mai târziu, prin forța lucrurilor în dauna autorității și a prestigiului parlamentului ce va fi alcătuit și care ar fi trebuit să se păstreze pur, neîntinat de nici o neîncredere și de nici o bănuială.

Amintirea.

— M. Maeterlinck. —

Acei cari mor pentru Patrie, n'ar trebui să fie socotiți printre morți. Dânsii n'au nimic comun cu cei cari își sfârșesc viața obosită într'un pat, o viață totdeauna prea lungă și adeseori nefolositoare. Moartea, care în alte împrejurări nu este decât însăși groaza, neantul și desnădejdea, — pe câmpurile de luptă, în ciocnirile glorioase este mai frumoasă decât lumina zilei și răspân-dește mai multă viață decât dragostea. Nici o viață, oricât de strălucită ar fi, nu pre-tuște ca tinerețea pe care dânsii ne-o dă-ruesc, înmormântând într'o clipă zilele atâtor ani plini de fermecătoare speranțe.

Nici o jertfă nu este asemănătoare cu aceea pe care dânsii o aduc Patriei; nici o glorie, oricât de mare ar fi, nu poate să-i răsplătească și nici o recunoștință nu poate să-i înfășoare. Lor le datorăm cea mai caldă amintire, toate amintirile noastre, pentru că numai prin dânsii noi viețuim. Viața lor sfârșită deodată, în noi — de acum — trebuie să lumineze. Oricare ar fi credința și Dumnezeuul nostru, un singur gând trebuie să ne călduzească: Viața și moartea sunt nedespărțite, vii și morții nu sunt decât un șir de clipe ale aceleiași unice existențe nemuritoare.

Dânsii nu sunt în pământ, îngropați în fletul nostru, înbărbându-ne. Dânsii, în su- în noi, precum noi murim în dânsii. Ei ne vâd, ne aud fiecare gând; să veghem deci ca în fiecare clipă să fim vrednici și mândri de ei.

Al. T. Stamatiad.

Nocturnă.

Fiori de vânt
 Pe culmi au înopțat
 În vrâji de cânt
 De buciium legănat.

În fund de văi
 Senin, miros și vis
 Pe albe căi
 Ca 'n lumi de paradis.

Trudite gând,
 Adormi și tu, adormi,
 Tovarăș blând,
 Mă uită 'ncet și dormi!...

Lucian Costin.

Discursul program al dlui Clemenceau.

Paris. — D. Clemenceau a pronunțat un discurs program la Francfurt. D. Clemenceau a făcut apel la unirea națională și a făcut cunoscut pericolul bolșevismului. Dsa a vorbit de nevoia reorganizării economice a Franței, chestiune de care trebuie să se ocupe în primul rând parlamentul. A cerut apoi revizuirea constituției, o necesitate ce se impune în urma războiului.

Discursul dlui Clemenceau, care formează o broșură de 33 pagini a fost expediat în toate comunele din Franța.

Declarațiile dlui Vaida-Voevod.

D. Vaida-Voevod, a acordat un interviu unui redactor al ziarului „Izbânda“.

Bărbatul politic ardelean a atins toate chestiunile la ordinea zilei, asupra cărora îi era îngăduit să se pronunțe, făcând în esență declarațiunile de mai jos.

„Dacă vom fi uniți și vom ști să ne folosim de situația generală vom putea, sper, câpăta Torontalul.“

S'a spus că nu suntem uniți.

O unire nu pare de loc imposibilă, după deschiderea parlamentului. Dacă facem abstracție de persoane și examinăm în mod obiectiv programele partidelor, vedem că toate se aseamănă atât de mult între ele, încât nu vâd de ce nu s'ar ajunge la o înțelegere. Toate punctele importante ale programelor tuturor partidelor „burgheze“ sunt la fel.

Numai socialiștii au deosebiri principiale și din acest punct de vedere trebuie să mărturisesc că e profund regretabil că nu vom avea în parlament reprezentanți ai socialiștilor.

Toate cererile din programul lor minimal sunt acceptabile și le aprobăm cu toții. În ce ne privește pe noi, ardelenii, nici nu se putea altfel, de oarece ne recrutăm partizanii din aceleași masse. Noi suntem un popor de muncitori — fie agricoli, fie de oraș. Pătura conducătoare este compusă aproape exclusiv din muncitori și țărani; noi n'avem interesele noastre sunt identice cu ale socialismului.

Pe urma capitalismului suferim cu toții și toți îi simțim ghiarele la fiecare pas pe care îl facem. De aici nu rezultă însă că lupta de clasă așa cum o cer socialiștii, trebuie să ia forma acu pe care vor ei să i-o dea. Este nevoie de o altă formulare a chestiei claselor sociale formulare care să împace toate curentele. Nu încapă îndoială că se va ajunge la aceasta, atât în țările înaintate din apus, cât și la noi.

— Protecția minorităților. —

Clauza minorităților, așa cum a fost formulată la Paris, este din punct de vedere tehnic, cu desăvârșire inaplicabilă. Aceste clauze au fost alcătuite într'o comisiune; au fost apoi revăzute ba de unul, ba de altul; fiecare a adăugat ceva și a șters altceva și rezultatul a fost un produs hibrid, cu desăvârșire lipsit de consecvență, într'un cuvânt inaplicabil.

Nu trebuie să ne luăm după faptul că aceste clauze au fost semnate de celelalte state mici.

Acestea au semnat și ele tot cu convingerea că nu le vor putea aplica, chiar dacă ar vrea s'o facă. Cehoslovacii, despre cari s'a vorbit atâta, au avut succese în lucruri mai mărunte, cum a fost obținerea unui sat sau două rutene la frontiera română.

Dar în chestiile mari au fost tratați și ei așisderea ca celelalte state mici. Frontiera lor despre Ungarie este imposibilă, pentru că nu ține cont de nici o necesitate economică; ea este atât de păgubitoare pentru ei, ca și pentru unguri.

Chestia blocului statelor mici nu e numai o vorbă, pentru că acest bloc există în realitate din 12 Mai.

Prin urmare clauzele minorităților sunt inaplicabile. Noi trebuie să ne mulțumim până atuncia să aplicăm minorităților noastre etnice și confesionale principiile dela Alba-Iulia, pe cari le-am stabilit înainte ca ele să ne fi fost cerute și pe cari le aplicăm în totalitatea lor

PRIMĂRIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD.

Nr. 1442—1919 pm.

CONCURS.

Se deschide concurs la postul de inspectoară a asilului orfanilor arăsenesc, care se va complini cu începere de 15 Noiemvrie c.

Pot concura la acest post doamne văduve sau domnișoare, cari pot dovedi că au terminat cel puțin 4 clase civile.

Vor fi preferite concurențele cari dovedesc pregătirea mai superioară.

Retribuția: Salar lunar 300 cor., vipt, o cameră, luminat și încălzit. Indatorirea: îngrijirea permanentă a fetițelor, educarea și instruirea lor.

Recursele adresate dlui primar dr. Ioan Robu se vor înainta în biroul directorului orfanilor (str. Kiss Ernő Nr. 4 c.). Se vor alătura atestat de botez, atestatele școlare, de moralitate și sanitar.

Termenul de concurs s'a fixat inclusive 12 Noiemvrie.

Lămuri amănunțite se pot primi dela direcțiunea azilului.

Arad, 4 Noemvrie 1919.

Dr. Ioan Robu m. p. primar.

Pi 665

Publicațiune.

Societatea aradană de ocrotire a mameilor și copiilor „Stefania“ aranjază cu începere dela 1 Noemvrie 1919 un curs de trei luni pentru surori de ocrotire a mamelor și a copiilașilor în fașe.

Se primesc la curs femei cu trecut neexceptionabil, în etate de 20—40 ani, cari au terminat școala civilă cu 4 clase sau au o inteligență corespunzătoare acestora.

Rugărilor de primire sau anunțările se pot înainta respective se pot face în biroul direcțiunei Bulevardul Maria nr. 2 (casa comitatului, parterre) în zilele dela 20 până la 31 Octomvrie, orele 11—12.

Rugărilor au să fie însoțite respective trebuie arătate:

- 1) Extras de naștere
2) Atestat școlar.
3) Atestat de moralitate.

Cursurile sunt gratuite și despre aplicarea celor ce trec cu succes examenul, conform împrejurărilor, se îngrijește societatea.

Arad, la 16 Oct. 1919.

Dr. Ernestiu Leitner președinte-cond.

Ludovic Keller director-cond.

Pi 593—1.

INȘTIINȚARE!

Am onoare a aduce la cunoștința binevoitoare a publicului atât din loc cât și din provincia că am preluat renumitul hotel și restaurant „Mielul negru“ din Arad, Piața Boros Béni.

După experiențele câștigate în restaurăntele cele mai de frunte din Europa, mă voi nizu într'acolo să-mi pot satisface întotdeauna On. mușterii cu beuturile cele mai excelente și curate și cu mâncările cele mai gustoase atât reci cât și calde.

Odăi curate fără insecte! Serviciu punctual! Prefuri convenabile.

Binevoitorul sprijin îl cere:

Iuliu Pék.

Primăria orașului Timișoara

caută trei translatiori, cari posed perfect limba română și maghiară.

Posturile sunt bine retribuite.

Pi 634

Primar șef.

C. F. R. DIRECȚIA REGIONALA ARAD.

No 16421/919.

Publicație pentru licitație publică.

Dir. Reg. din Arad a. C. F. R. aduce la cunoștința licitația publică pentru transportarea lemnelor de întreținere necesar pe anul 1919 și 1920 Cvantitatea necesară.

Din lemn de brad.

27 m³ clasa VII. poziția 22 brad de pădure pentru scopul de întreținere.

504 m³ clasa VII. poziția 25 podea de plop pentru scopul de întreținere.

182 m³ clasa VII. poziția 28 podea din brad de pin.

17 m³ clasa VII. poziția 40 podea lucrată din brad alb. de pin.

821 m³ clasa VII. poziția 77 podea de plop rechezat.

41800 m³ clasa VII. poziția 136 podea lat de brad pentru scop de ingradit.

03 m³ clasa VII. poziția 139 podea lat rechezat din brad de plop.

465 m³ clasa VII. poziția 210 podele din brad de plop pentru scopul întreținere.

132 m³ clasa VII. poziția 213 podele din brad alb (pin) pentru scopul de întreținere.

69250 curent VII. poziția 264 podea rude de lemn moale pentru ingradire în grosime de 8 m.

7169 m³ clasa VII. 292 podele de margini și 246000 de bucăți VII. poziția 301 șindile de acoperit în marime de 47 cm.

Din lemne stjeaar.

287 m³ clasa VII. poziția 63 lemn de stejar cioplit în lungime de 4 cm. pentru scopul de întreținere.

192 m³ clasa VII. poziția 66 lemn de stejar cioplit în lungime de 7 cm. de întreținere.

229 m³ clasa VII. poziția 223 podele de stejar pentru scopul de întreținere.

169 m³ clasa VII. poziția 279 lemn de stejar (copaci).

Publicația parțială și blanchetele goale de ofert se află la toate direcțiunile Regionale și prin cercare de acolo se vor trimite câte un exemplar.

Propunerile generale pentru liferare se află sub No. 300001—913 și propunerile speciale sub No. 35334—908 și se pot vedea la toate sus menționatele Direcțiuni.

Ofertele trebuie trimisă cel mai târziu până la 15 Noemvrie a. c. la amezi 12 ore în Arad, piațul Impăratul Vilmos No. 1 etajul I. camera 15 și bani de vadiu este obligat a-i depune cel mai târziu cu o zi înainte adecă la 14 Noemvrie 1919 până la amezi 12 ore în casa Direcției Regionale.

Arad, la 11 Septemvrie 1919.

Direcția Regională din Arad.

668—3

Un tânăr român

voind să se prepare pentru Cursul II. și III. comercial și dorind să ia ore private, caută un profesor sau un tânăr vărsat în cunoștințele comerciale. Adresa la adm. ziarului.

Ci 662

Lucrători cârnățari

și specialiști în fabricația salamului angajăm imediat în condițiuni bune. Doritorii se vor adresa: Fabrica Frații Cumpănașu Craiova. Fa 657

CASĂ PARTER DE VÂNZARE

în ARAD, Strada Francisc Deak 20/a. Reflectanții să se adreseze proprietarului în Str. Kiss Ernő Nr. 9. partere. Mo 526—1

Croitoreasă venită din Craiova

roagă onor. Doamne Române din Arad și județ a vizita atelierul ei din str. Kálvin János Nr. 7—9 unde se execută paltoane și rochii cu gust după modele Franceze și Engleze. Rog. onor. Doamne a-mi acorda binevoitor lor concurs. Wi 653

Cu stimă: Elena Winterstein.

Cumpărăm 2 tauri

de soiul maghiar (albi) de 3 ani. Primăria com. Aldești p. u. Boroșșebiş. Pi 669.

CASĂ

nouă, modernă, cu 5 odăi în Comlăus, jud. Arad, nr. 682 de vânzare. Informațiuni tot acolo. Cu. 670.

H. HUGO KÁLMÁN

magazin de articole textile. BULEVARDUL REGINA MARIA No 8. In fața cu biserica Minorităților.

Depozit permanent de parchet, flanel, pânză (șifton) și de articole textile, numai pentru negustori revanzători. Ka 592

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VII.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

IOSIF UNGÁR, COMERCIANT DE BUTOAIE. = Str. VARJASSY L. No 39.

U 554—20

ANEMIE, PALOARE, DIPEPSIE

inceată în câteva săptămâni, dacă folosești vinurile medicale ale lui „ROZSNYAY“ recomandate și de medici.

Table with 2 columns: Vin name and price. VIN FERAT CHINA 1 sticlă — — — — 20 cor. VIN PEPSIN 1 sticlă — — — — 25 " VIN CONDURONGO 1 sticlă — — — — 25 " VIN CHINA — — — — — 20 "

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei RÓZSNYAY.

IULIU ASMANY, farmacist

A R A D, colțul pieței Libertății și colțul străzii Eötvös. Ro 204-40

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY

turnător de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote.

TIMIȘOARA-FABRIK

Calculări de preț gratuit. (No 533—52)